

Dosarul nr. 2rac-320/21
(2-18161888-01-2rac-22122021)

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani (jud. N. Patrașcu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Panov, I. Țurcan, L. Pruteanu)

ÎNCHEIERE

26 ianuarie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Maria Ghervas
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de către reprezentantul recurentului Direcției Generale Locativ-Comunală și Amenajare, Denis Tcaciuc, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Societatea pe Acțiuni „Eximotor” împotriva Direcției Generale Locativ-Comunală și Amenajare cu privire la încasarea datoriei,

împotriva deciziei din 28 septembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de către Direcția Generală Locativ-Comunală și Amenajare; a fost casată parțial hotărârea din 29 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, în partea încasării penalității în mărime de 29 256 lei și 60 bani și în această parte a fost pronunțată o nouă hotărâre de respingere a acțiunii, ca fiind neîntemeiată. A fost admisă cererea depusă de către Societatea pe Acțiuni „Eximotor” privind încasarea dobânzii de întârziere. A fost dispusă încasarea din contul Direcției Generale Locativ-Comunală și Amenajare în beneficiul Societății pe Acțiuni „Eximotor” a dobânzii de întârziere în mărime de 48 312 lei și 55 de bani și a cheltuielilor de judecată, sub formă de taxă de stat în mărime de 1087 lei și 03 bani,

c o n s t a t ă:

La data de 22 mai 2018, S.A. „Eximotor” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Direcției Generale Locativ-Comunală și Amenajare cu privire la încasarea datoriei.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la 24 noiembrie 2017, în urma licitațiilor publice nr. 17/03850 între Direcția Generală Locativ-Comunală și Amenajare și S.A. „Eximotor” a fost semnat contractul de achiziționare a mărfurilor nr. 38-CA/17. Prin contractul respectiv, S.A. „Eximotor” și-a asumat obligația de a vinde pârâtului marfa indicată în facturile fiscale, iar cumpărătorul - pârâtul și-a asumat obligația de a achita costul acestor mărfuri.

A menționat reclamantul că, conform pct. 3.4 din contract a fost stabilit că, pârâtul era obligat să efectueze achitarea integrală din costul mărfii în decurs de 15

zile din momentul livrării bunurilor, însă acest lucru nu a fost efectuat.

A precizat reclamantul că, potrivit contractului, S.A. „Eximotor” și-a executat pe deplin și fără încălcări obligațiile contractuale, ceea ce se confirmă prin actele de primire-predare semnate de pârât, care sunt anexate la prezenta cerere, ceea ce confirmă că pârâtul nu avea careva pretenții privitor la sumă, calitatea serviciilor și cantitatea mărfii livrate.

A indicat reclamantul că, referitor la datoria creată, S.A. „Eximotor” a expediat reclamații în adresa pârâtului cu solicitarea să achite datoria creată însă, nu a fost întreprinsă nici o măsură pentru achitarea datoriei create.

A relatat reclamantul că, pentru neexecutarea obligațiilor contractuale în termen, conform prevederilor art. 585 și art. 619 Cod civil, în cazul în care, conform legii sau contractului, obligația este purtătoare de dobândă, se plătește o dobândă egală cu rata de bază a BNM dacă legea sau contractul nu prevede o altă rată. Dobândă de întârziere calculată aferent sumei datoriei este de 25 921 lei și 46 de bani.

A susținut reclamantul că, un moment important este faptul că, costul mărfii urma să fie achitat în decurs de 5 zile de la data livrării mărfii, însă până la momentul de față pârâtul nu și-a onorat obligațiile față de S.A. „Eximotor”, din care cauză compania reclamantului suportă prejudicii materiale considerabile.

A indicat reclamantul că, contractul din 24 noiembrie 2017, prevede răspunderea materială a părților, care în pct. 10.4 prevede: pentru achitarea cu întârziere, cumpărătorul va suporta penalizări în valoare 0,1% din suma mărfii neachitate, pentru fiecare zi de întârziere, dar nu mai mult de 3 % din suma totală a prezentului contract. Astfel, penalitatea calculată în baza prevederilor sus menționate constituie 29 256 lei și 60 de bani.

A explicat reclamantul că, calculul penalității până la data adresării în instanța de judecată la 25 mai 2018, fiind calculat după cum urmează: - termenul de întârziere de la 01 ianuarie 2018 până la 25 mai 2018 constituie 180 zile; -penalitate pe zi: $0,1\% \times 448\ 830 \text{ lei} = 448 \text{ lei și } 83 \text{ de bani/zi}$; - $448 \text{ lei și } 83 \text{ de bani/zi} \times 180 \text{ zile} = 80\ 789 \text{ lei și } 40 \text{ de bani}$; - Suma contractului = 975 220 lei, $3\% \times 975\ 220 \text{ lei} = 29\ 256 \text{ lei și } 60 \text{ de bani}$.

S.A. „Eximotor” a solicitat încasarea din contul Direcției Generale Locativ-Comunală și Amenajare în beneficiul S.A. „Eximotor” a datoriei în sumă de 448 830 lei pentru marfa acordată; a penalității în sumă de 29 256 lei și 60 de bani, pentru marfa acordată; a dobânzii de întârziere în sumă de 25 921 lei și 46 de bani, pentru marfa acordată, precum și cheltuelile de judecată: taxa de stat, cheltuieli de asistență juridică etc.

Ulterior la data de 13 mai 2019, reprezentantul reclamantului, S.A. „Eximotor”, avocatul Radu Cezar Crețu a concretizat cerințele în sensul măririi cuantumului dobânzii de întârziere.

A explicat reclamantul că, pârâtul Direcția Generală Locativ-Comunală și Amenajare nu și-a executat obligațiile pecuniare în conformitate cu contractul, în acest sens a solicitat încasarea de la pârât a datoriei în sumă de 448 830 lei, a penalității în sumă de 29 256 lei și 60 de bani și a dobânzii de întârziere în sumă de 73 190 lei și 13 bani.

Reprezentantul reclamantului, S.A. „Eximotor”, avocatul Radu Cezar Crețu,

a solicitat încasarea de la pârât a datoriei în sumă de 448 830 lei, a penalității în sumă de 29 256 lei și 60 de bani și a dobânzii de întârziere în sumă de 73 190 lei și 13 bani și a cheltuielilor de judecată compuse din taxa de stat achitată la depunerea acțiunii în sumă de 16 538 lei și 28 bani (6 732 lei și 45 bani + 387 lei și 77 bani + 1418 lei și 06 bani) și serviciile de asistență juridică în sumă de 1000 lei, iar în total suma de 568 815 lei și 01 bani.

La data de 30 iulie 2020, reprezentantul reclamantului, S.A. „Eximotor”, avocatul Radu Cezar Crețu, a concretizat repetat cerințele, și anume măbind quantumul dobânzii de întârziere.

A explicat că, pârâtul Direcția Generală Locativ-Comunală și Amenajare nu și-a executat obligațiile pecuniare în conformitate cu contractul, în acest sens a solicitat încasarea de la pârât a datoriei în sumă de 448 830 lei, a penalității în sumă de 29 256 lei și 60 de bani și a dobânzii de întârziere în sumă de 174 760 lei și 88 bani.

A solicitat reprezentantul reclamantului, S.A. „Eximotor”, avocatul Radu Cezar Crețu, încasarea de la pârât a datoriei în sumă de 448 830 lei, a penalității în sumă de 29 256 lei și 60 de bani, a dobânzii de întârziere în sumă de 174 760 lei și 88 de bani și a cheltuielilor de judecată compuse din taxa de stat achitată la depunerea acțiunii în sumă de 19 585 lei și 40 bani (6732 lei și 45 de bani + 387 lei și 77 bani + 1418 lei 06 bani + 3047 lei și 12 bani) și serviciile de asistență juridică în sumă de 1000 lei, iar în total suma de 673 432 lei și 88 bani.

Prin hotărârea din 29 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, acțiunea a fost admisă.

Prin decizia din 28 septembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de către Direcția Generală Locativ-Comunală și Amenajare; a fost casată parțial hotărârea din 29 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, în partea încasării penalității în mărime de 29 256 lei și 60 bani și în această parte a fost pronunțată o nouă hotărâre de respingere a acțiunii, ca fiind neîntemeiată. A fost admisă cererea depusă de către S.A. „Eximotor” privind încasarea dobânzii de întârziere. A fost dispusă încasarea din contul Direcției Generală Locativ-Comunală și Amenajare în beneficiul S.A. „Eximotor” a dobânzii de întârziere în mărime de 48 312 lei și 55 de bani și a cheltuielilor de judecată, sub formă de taxă de stat în mărime de 1087 lei și 03 bani.

În motivarea deciziei emise, instanța de apel a conchis că, soluția dată de prima instanță în partea admiterii acțiunii, este în contradicție cu circumstanțele cauzei, instanța nu a constatat corect toate circumstanțele, concluziile fiind neîntemeiate și contradictorii cu materialele cauzei.

Din materialele cauzei rezultă că, la data de 22 mai 2018, S.A. „Eximotor” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Direcției Generale Locativ-Comunală și Amenajare cu privire la încasarea datoriei.

Astfel, instanța de apel a constatat că, la 24 noiembrie 2017, în urma licitațiilor publice nr. 17/03850 între Direcția Generală Locativ-Comunală și Amenajare și S.A. „Eximotor” a fost semnat contractul de achiziționare a mărfurilor nr. 38-CA/17. Prin contractul respectiv, S.A. „Eximotor” și-a asumat obligația de a vinde pârâtului marfa indicată în facturile fiscale, iar cumpărătorul - pârâtul și-a asumat obligația de a achita costul acestor mărfuri.

Conform pct. 3.4 din contract a fost stabilit că, cumpărătorul era obligat să efectueze achitarea integrală din costul mărfii în decurs de 15 zile din momentul livrării bunurilor, însă acest lucru nu a fost efectuat.

Prin urmare, instanța de apel a conchis că, prima instanță corect a ajuns la concluzia temeiniciei cerințelor înaintate de S.A. „Eximotor” cu privire la încasarea sumei de 448 830 lei cu titlu de datorie, rezultată din contractul de achiziționare a mărfurilor nr. 38-CA/17, semnat între Direcția Generală Locativ-Comunală și Amenajare și S.A. „Eximotor” în urma licitațiilor publice nr. 17/03850. Or, la materialele cauzei nu se regăsesc probe, care ar confirma contrariul, iar potrivit prevederilor art.118 Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și al obiecțiilor sale.

Așadar, odată ce s-a stabilit faptul neexecutării de către Direcția Generală Locativ-Comunală și Amenajare a obligațiilor contractului nr. 38-CA/17 de achiziționare a accesoriilor pentru utilajele de salubritate și deszăpezire, prin neachitarea pentru marfa acordată, acesta urmează să achite reclamantului fie dobândă de întârziere, fie penalitatea.

Respectiv, deși, legea acordă dreptul la alegere fie a penalității, fie a dobânzii, prima instanță eronat a dispus admiterea atât a dobânzii de întârziere cât și a penalității. Or, alin. (4) art. 942 Cod civil modernizat, prevede că, în cazul în care s-a stipulat o clauză penală, creditorul poate să ceară, la alegere, fie dobânda de întârziere calculată conform dispozițiilor prezentului articol, fie penalitatea.

Așadar, reclamantul în speță, poate să ceară la alegerea lui, fie dobânda de întârziere, fie penalitatea, acesta fiind un principiu expres dictat de interdicția legală de cumulare a dobânzii de întârziere și a penalității.

Având în vedere faptul că, prima instanță la pronunțarea hotărârii nu a ținut cont de toate circumstanțele cauzei, instanța de apel, a considerat necesar de a admite apelul declarat, de a casa hotărârea primei instanțe în partea admiterii pretenției privind încasarea penalității și de a pronunța în această parte o nouă hotărâre de respingere a acțiunii, ca fiind neîntemeiată. Or, instanța nu poate satisface integral solicitările apelantului prin respingerea integrală atât a penalității cât și a dobânzii de întârziere. Întrucât, nerespectarea contractului, prevede sancțiunile expuse în contract, care au fost semnate de comun acord.

Din considerentele menționate, Colegiul conchide că, instanța de apel corect a ajuns la concluzia de a admite apelul declarat, de a casa parțial hotărârea primei instanțe, în partea încasării penalității în mărime de 29 256 lei și 60 de bani și în partea casată de a adopta o nouă hotărâre prin care pretenția cu privire la încasarea penalității să fie respinsă ca fiind neîntemeiată.

Totodată, instanța de apel a considerat întemeiată și cerința privind încasarea dobânzii de întârziere, astfel, colegiul a dispus încasarea dobânzii de întârziere pentru perioada (29 octombrie 2020 – 28 septembrie 2021), calculată din suma datoriei în mărime de 448 830 lei, ceea ce constituie suma în mărime de 48 312 lei și 55 de bani.

La 26 noiembrie 2021, reprezentantul recurentului Direcției Generale Locativ-Comunală și Amenajare, Denis Tcaciuc, a depus cerere de recurs împotriva deciziei instanței de apel din 28 septembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău și hotărârii primei instanțe din 29 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, solicitând

admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe în partea ce ține de încasarea sumei de 448 830 lei, cu titlu de datorie și în această parte să emită o nouă decizie prin care cererea privind încasarea datoriei, să fie respinsă, ca fiind neîntemeiată; menținerea deciziei instanței de apel din 28 septembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău în partea casării hotărârii primei instanțe din 29 octombrie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, în partea ce ține de încasarea penalității, și emiterea unei decizii noi de respingere a acțiunii, ca fiind neîntemeiată; casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe în partea ce ține de încasarea dobânzii de întârziere și să emită o nouă decizie prin care cererile privind încasarea dobânzii de întârziere să fie respinse ca fiind neîntemeiate.

În motivarea recursului, reprezentantul recurentului a exprimat dezacordul cu decizia recurată, calificând-o ca fiind neîntemeiată și pasibilă de casare în temeiul prevederilor art. 432 alin. (1), (2) lit. a) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, reprezentantul recurentului Direcției Generale Locativ-Comunală și Amenajare, Denis Tcaciuc, a opinat că, instanța de apel și prima instanță au aplicat eronat normele de drept material, nu au constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, au apreciat arbitrar probele prezentate de către participanții la proces, iar concluziile instanțelor vizate sunt în contradicție cu circumstanțele cauzei.

Prin prisma art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, la 22 decembrie 2021, instanța de recurs a comunicat participanților la proces recursul, informând despre necesitatea depunerii referinței (f.d. 15, Vol. 2).

Prin referința depusă la 20 ianuarie 2022, reprezentantul intimatului S.A. „Eximotor”, avocatul Radu Cezar Crețu, a solicitat de a considera recursul declarat de către reprezentantul recurentului Direcției Generale Locativ-Comunală și Amenajare, Denis Tcaciuc, ca inadmisibil.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la 28 septembrie 2021, iar cererea de recurs a fost depusă la 26 noiembrie 2021.

Materialele cauzei atestă expedierea copiei deciziei integrale participanților la proces la 01 decembrie 2021, prin intermediul poștei electronice, conform scrisorii de însoțire (f.d. 226), însă careva date ce ar confirma recepționarea acesteia de către recurent la actele cauzei lipsesc. Astfel, recursul este declarat în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat de către reprezentantul recurentului Direcției Generale Locativ-Comunală și Amenajare, Denis Tcaciuc, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stipulează că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate

la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În temeiul prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de către reprezentantul recurentului Direcției Generale Locativ-Comunală și Amenajare, Denis Tcaciuc, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul părții recurente cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII, Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera ca fiind inadmisibil recursul declarat de către reprezentantul recurentului Direcției Generale Locativ-Comunală și Amenajare, Denis Tcaciuc.

În conformitate cu art. 433 lit. a), art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către reprezentantul recurentului Direcției Generale Locativ-Comunală și Amenajare, Denis Tcaciuc, împotriva deciziei din 28 septembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Maria Ghervas

Galina Stratulat